

Stendalsmyran i Meråker herred. Feltet er 2275 da. og ligger nord for «Færen», mellom denne og Stensvollen i nord, og begrenses av Stenselven i øst og Guddingvoll i vest. Feltet består av gressmyr og skogbevokset myr og skog. Almindeligste dybde 0,5—2 m., undergrunnen leir, grus og fjell. Avløpsforholdene er gode. H. o. h. er fra 404—470 m. Ingen vei fører til feltet.

Nyvollmyran i Meråker herred. Feltet ligger i Stordalen og er på 650 da. gress- og mosemyr. Dybder fra 0,5—3 m. Undergrunn grus og leirblandet grus. H. o. h. ca. 350 m.

Vassmyra i Meråker herred. Feltet ligger i Stordalen og er på 110 da., gress- og mosemyr. Dybde 1—2 m. med leir og grus i undergrunnen. H. o. h. ca. 350 m.

Analyseresultatene er sammenstillet i tab. 11.

Prøve nr. 1, fra en gressmyr syd for Steinsvollen, er vel formuldet, kvelstoff- og askeinnholdet er middels og kalkinnholdet så høit at det skulde være tilstrekkelig ved eventuell dyrkning. Prøve nr. 2, som er tatt litt nordenfor Arnfelts skanse, er også vel formuldet, men inneholder litt mindre kalk. Kvelstoff- og askeinnholdet er tilfredsstillende. Fra områdene øst for Guddingselven er det tatt to prøver, nr. 3, og nr. 4 som er tatt litt høiere oppe. Jorden her er kalkfattig og med sterk sur reaksjon. Den er tildels lite formuldet i de øverste lag, men bedre formuldet dypere nede. Askeinnholdet er høit i disse prøver og kvelstoffinnholdet middels.

Som det fremgår av foranstående, består den østlige del av feltet av myrjord som egner sig godt til dyrkning. Den vestlige del av feltet skulde også være brukbart til dyrkning, men er av adskillig dårligere kvalitet.

DYRKNING AV MOSEMYR.

TRØNDERSKE FOREGANGSMENN.

Av agronom Ingjar Gudding.

I almindelighet regner man at eventyrenes tid er forbi. Men det er egentlig ikke så helt sikkert. Den ved Levanger så kjente mekaniker Petter Nyengets glimrende mekaniske løpebane er som skåret ut av eventyret, men hvad mere er, den er sann fra først til sist.

Som ung gutt viste Nyenget at han hadde anlegg for mekaniske ting. I en torvbu laget gutten sin første smie. Det var ikke rare greiene. Men smiehammeren tryllet frem de mest forunderlige ting. Nyenget er hvad man må kalle en autodidakt. Ikke en dag har han vært på et smieverksted for å lære, og heller ingen læremester har hatt Nyenget i skole. Også de teoretiske fagkunnskaper er erhvervet ved selvstudium av fagbøker og skrifter. Men torvbua med de enkle, primitive sakene er nu avløst av det store Nyengets mekaniske verksted.

Men foruten å være en flink smed og mekaniker har også Nyenget vært ikke så lite av et oppfinnergeni. Den i gartneriene så anerkjente pottepresse «Støp» og den mindre «Støp junior» er Nyengets verk (visstnok i samarbeid med bestyrer Ås, Støp hagebruksskole). Halmblåsere, støvsugere, kvisthakkere og høipresser er også levert av egen konstruksjon. Men traktorfreseren som våren 1933 rullet ut av verkstedet er allikevel det største teknikkens vidunder oppfinneren har tryllet frem, og sikkert nok en jordbearbeidningsmaskin som har en stor fremtid for sig. En jordbearbeidningsmaskin som vil komme til å sette fart i kultivering av de tusener av mål udyrket og uproduktiv mosemyr vi har her i landet.

Gårdbruker Arne Lie.

Som enhver praktiker har erfart, er uformuldet mosemyr vanskelig å dyrke og enda vanskeligere å få skikkelige avlinger på. Slik myr er nemlig fattig på tilgjengelig plantenæring og likedan på bakterielliv. Bare en og annen tue som har holdt sig over grunnvannet, kan inneholde en del muldstoffer og jordbakterier. For at man skal få avlinger, må mosemyren sandkjøres og frem for alt gjødsles. Men når man så kommer med ploegen, vil sandlaget, jordbakteriene og muldstoffene veltes ned, og den øverste del av myren som skal være plantenes voksested, kommer til å bestå av uformuldet, bakterie- og næringsfattig mosemyr som ikke vil gi avlinger.

Arne Lie på Levangernesset er en av de mange som har dyrket mosemyr på denne måten, men resultatene har ikke stått til forventningene, sier han selv. Det første mosemyrfeltet blev dyrket i 1917 og sandkjørt og husdyrgjødslet flere ganger, men først i de siste årene har det begynt å gi skikkelige avlinger. Det blev en kostbar jord, sier Lie, da man ved pløining av mosemyr ikke får brukbare avlinger før myren er mettet med gjødsel i hele plogdybden.

Lie innså snart at overflatebearbeidning var det eneste rette for mosemyr. Det viste sig at resultatene blev langt bedre med bare telehvarving. Mineraljorden og næringsstoffene blev på denne måten fordelt i en grunnere jorddybde og blev således mere effektivt for plantene. Mosemyrens hårrørskraft blev heller ikke brutt i samme

Nyengets jordfreser i virksomhet.

grad som ved pløining, og blev som en følge av det mere motstandsdyktig mot tørke, samtidig som den gav et bedre stød for hesteføttene. Det springende ved Lies nye dyrkningsmåte er at plogen er satt helt ut av betraktning.

Så en dag gikk Lie til mekaniker Nyenget, la 800 kroner på bordet hans med ordene: «Jeg skal ha en traktorpreser til myr dyrkningsarbeidet mitt. Her er 800 kroner til å begynne med». — Det måtte være en dristighet av Lie å spandere så mange penger på en så vanskelig opgave, og like så dristig av Nyenget å ta på sig opgaven med å konstruere landets første traktorpreser. Men Lie visste fra før at hvis Nyenget begynte med en ting, blev det også fullført, og det til tilfredshet. Den ting har aldri slått feil.

Freseren blev laget av en Clevelandtraktor, hvis belter blev avtatt og i stedet påmontert Fordsonhjul. Den arbeidende del består av en 1,5 m. roterende fresesvans som er forsynt med en stillbar kobling, slik at fresesvansen stanser op når den støter mot store stubber og lignende. For å tjene til sin hensikt er traktoren nedgearet og forsynt med fire hastigheter forover og en bakover. Arbeidsdybden reguleres ved å heve eller senke fresesvansen. Ifølge Lies teori foretas bare en grunn bearbeidning på mosemyr, men ved annen jord kan freseren arbeide i op til 12" dybde. Det sier sig selv at til å bearbeide en grønnaks- eller rotvekståker på fastmarksjord er en traktorpreser de små og lette håndstyrbare fresere overlegen.

Ved nydyrkningsarbeide hvor freseren kjøres med laveste hastighet, kan der freses 6 dekar på 8 timers dag. Ved en mere ordinær jordbearbeidning kjøres med en større hastighet, hvorved arbeidsydelsen blir betraktelig høiere. Til nydyrkningsarbeide medgår 5 liter petroleum pr. dekar. Regner man da så høit som kr. 0.75 pr. dekar i amortisasjonsutgifter, vil hele arbeidet komme på kr. 1.50. Torven er da smuldert og mineraljorden så godt innblandet at ingen plog eller harv kan gjøre det etter. Ved å bruke traktorfreseren nydyrker Lie en 50—80 dekar årlig.

I vår tid hvor allting står i den maskinelle utviklings tegn, skulde det ikke være noen dristighet å spå at her har man fremtidens dyrkningsmåte for mosemyr. En meget viktig erfaring Lie har gjort, er også at mosemyr ikke må grøftes for sterkt, da den står sig dårlig mot tørke. Selv en grøfteavstand på over 30 m. har gitt fullgode avlinger, men kan allikevel ikke være å anbefale, da en så svakt avgrøftet myr ikke blir sterk nok mot tråkk. En ting i mosemyrens favør er at den muliggjør en god overvintring av kløveren, da slik myr ikke har så lett for å løse telen en solskinnsdag ut på vintren. Et kulturbeite på samme slags myr vil også bli helt utmerket, med en rikelig bestand av kvitkløver.

Summa summarum må det sies at Lies spesielle dyrkningsteknikk er et kjempeløft mot det mål å gjøre sig jorden underdanig. Det har lyktes praktikerer å fravriste jorden en del av dens hemmeligheter. Det hele har et eventyrets skjær over sig. Et virkelighetens eventyr.

EKSPORT OG IMPORT AV TORVPRODUKTER I 1934.

NORGES UTFØRSEL av torv og torvstrø i 1934 utgjorde ifølge den nettop utsendte beretning «Norges Handel 1934»*) i alt 177,675 kg. Verdien herav er opført med kr. 12,804.00. De utførte torvprodukter er utelukkende torvstrø som er eksportert til Amerika. Omregnet i baller utgjør eksporten ca. 3000 baller. Dessverre har forholdene for eksport av torvstrø ikke lagt særlig gunstig an forrige år, vesentlig på grunn av at de gamle sorteringsmetoder ikke har ført frem. Det amerikanske marked krever nemlig en skarp sortering av de forskjellige finhetsgrader av torvstrøet.

I samme år blev innført i alt 1104 kg. torvprodukter til en verdi av kr. 161.00. Innførselen har med andre ord vært ubetydelig.

*) Norges offisielle statistikk. IX, 58. Oslo 1935.